

ნუმერაციით - მეორე, ღვაწლით - პირველი ქ. ოზურგეთის №2 საჯარო სკოლა 165 წლისაა!

ამაღლებული მორალის მქონე, აუცილებელი აკადემიური და ცხოვრებისეული უნარ-ჩვევებით გაწაფული კურსდამთავრებულებით. ბოლოში ვინდით, რომ საითაოდ ვერ ვასახელებთ. საბედნიეროდ, იძენია, რომ მხოლოდ მათი ჩამოათვალს ვერ დაიტევს მთელი განხით.

რაც მთავარია, სკოლა არანაკლებ წარმატებულია დღეს და გმოუღლეველი ენერგიით მუშავება გამარჯვებათა აღმაგალ საფეხურებს. საიღუსრეუციოდ მოვიშველიებ რამდენიმე ამონარიდს საიუბილეო ღონისძიებაზე სკოლის დირექტორის, ქალაბრონი ფატიმა სიორიძის გამოსვლიდან:

.... ამჟამად სკოლაში სწავლობს 855 მოსწავლე, რომლებსაც ასწავლის 80-მდე კალიფაციური პერიოდი, მათ შორის 30 სერტიფიცირებული. წლეულს საბუნებისმეტყველო საგნიში ჩვენამ პედაგოგებმა ანგული სარჯევლამებ და თინათინ გაბუნიად საუკეთესო შედევები აჩვენეს რესპუბლიკაში. სკოლაში ფუნქციონირებს კომპიუტერული დოკუმენტის კამარაზე არა და საცავის შენათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მხრიდნ შესაბამისი შეფასებები მოჰყვა.

მიმდინარე სასწავლო წლიდან

სკოლაში გაიხსნა კომაროვის „შაბათის სკოლა“, სადაც გაძლიერებული პროგრამით მათემატიკურ განათლებას უფლებან III-VII კლასის მოსწავლებით...

ბოლო 5 წლის განმავლობაში სკოლა დამთავრა 479-მა მოსწავლებმ, მათ შორის იქროს მედალოსანია 28, ვერცხლის მედალოსანი - 37.

2010-2015 წლებში 100%-იანი გრანტით ჩაირიცხა 18 კურსდამთავრებული, 50%-იანით - 42, 30%-იანით - 60.

ყოველწლიურად იზრდება რესპუბლიკურ სასწავლო შემოქმედებით კინოფერნციებსა და საგნიბრივი იზრდა რეალური მომატებებით რეარმოდგინა წარმატებათა პრეზენტაცია, რასაც განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მხრიდნ შესაბამისი შეფასებები მოჰყვა

თეატრში კი, სრული ანშლაგის ფონზე, მხარისა და ქალაქის ხელისუფლების მხარდაჭერით გამართული უზადო თეატრალიზებული სანახობის მომსწრენი შევიქნია, რომელშიც საკონცერტო ნორმებს ირგანულად შეერწყა გურიის გუბერნატორის ასტონი, ბატონი გვარეს მასწავლებელი მასწავლებლი, რომელთაც სასერტიფიკაციო გამოცემებზე საუკეთესო შედეგები აჩვენეს.

სკოლაში ფუნქციონირებს კომპიუტერული ლაბორატორია, ქსელში ჩართული 18 კომპიუტერით, „მომავლის კლასი“ („კერძოსასი“) და ექიმის კაბინეტი.

მიმდინარე სასწავლო წლიდან

რაც შეეხა საიუბილეო ღონისძიებას, იგი საქმაოდ რეზონანსული გამოდგა. მთავარი სტუმრის,

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის თამარ სანიკიძის ჩამობრძანებამდე, პირელი მიმღლოველი გამომცემლით „მერიდიანის“ ღირეულობრივი კახა რუსიძე აღმოჩნდა, რომელმაც მშობლიურ სკოლას „მერიდიანში“ დაბაჟდილი საიუბილეო აღმომო და სხვადასხვა წიგნები უსახსოვა. უხვად მაღალულ საჩუქრებში ეს საიუბილეო აღმომო, აღბათ, ყველაზე ორიგინალური და გამორჩეულია.

საიუბილეო სანახაობის დაწებამდე, უფრო სწორად ოზურგეთის საქართველოში თეატრში გადანაცელებამდე, პერსონალური კომპიუტერებით დაჯილდევეს პროგრამა „ჩემი პირველი კომპიუტერის“ მონაწილე გურიის რეგიონის წარჩინებული მეთაურის დაწებით ზრდის განათლებულ მომავალ თაობას. სკოლის გურსადამთავრებულები კარგი შედეგებით აძრიებებ უმაღლეს საგამძმათლებლი დაწებულებებში და იღებენ საცავანტო დაჯინანცხაბას. ყოველწლიურად იზრდება საგნიბრივი ლომიბიადებსა და სასწავლო შემთხვევით კონფერენციებში მონაწილეობის მოსწავლეთა რაოდგნობა და, რაც მთავარია, როგორც აქ ითქვა, სკოლას ბოლო ხუთი წლის მანძილზე 28 იქროს და 37 ვერცხლის მედალოსანი ჰყავს.

განათლების მაღალი ხარისხის გარემო არიან ქარგი შედეგებით აძრიებებ უმაღლეს საგამძმათლებლი დაწებულებებში და იღებენ საცავანტო დაჯინანცხაბას. ყოველწლიურად იზრდება საგნიბრივი ლომიბიადებსა და სასწავლო შემთხვევით კონფერენციებში მონაწილეობის მოსწავლეთა რაოდგნობა და, რაც მთავარია, როგორც აქ ითქვა, სკოლას ბოლო ხუთი წლის მანძილზე 28 იქროს და 37 ვერცხლის მედალოსანი ჰყავს.

განათლების მაღალი ხარისხის გარანტი არიან ქარგი შედეგებით აძრიებებ უმაღლეს საგამძმათლებლი დაწებულებებში და იღებენ საცავანტო დაჯინანცხაბას. ყოველწლიურად იზრდება საგნიბრივი ლომიბიადებსა და სასწავლო შემთხვევით კონფერენციებში მონაწილეობის მოსწავლეთა რაოდგნობა და, რაც მთავარია, როგორც აქ ითქვა, სკოლას ბოლო ხუთი წლის მანძილზე 28 იქროს და 37 ვერცხლის მედალოსანი ჰყავს.

ვიღები.

განათლებისა და მეცნიერების დარგის პირველი პირის ქალატონ თამარ სანიკიძის თქმით, ეს ის სკოლა, რომელიც კვლავაც სახელოვან მაბულიშვილი შევყანას:

„ძალიან სასიხარულო, რომ ოზურგეთის №2 საჯარო სკოლა დღესაც განაცელებით აძრიებით ზრდის განათლებულ მომავალ თაობას. სკოლის გურსადამთავრებო კარგი შედეგებით აძრიებებ უმაღლეს საგამძმათლებლი დაწებულებებში და იღებენ საცავანტო დაჯინანცხაბას. ყოველწლიურად იზრდება საგნიბრივი ლომიბიადებსა და სასწავლო შემთხვევით კონფერენციებში მონაწილე გურიის რეგიონის წევიქნიან, რომელშიც საკონცერტო ნორმებს ირგანულად შეერწყა გურიის გუბერნატორის ასტონი, ბატონი გვარეს მასწავლებელი მასწავლებლი, რომელთაც სასერტიფიკაციო გამოცემებზე საუკეთესო შედეგები აჩვენეს. საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მხრიდნ შესაბამისი შეფასებები მოჰყვა

თეატრში კი, სრული ანშლაგის ფონზე, მხარისა და ქალაქის ხელისუფლების მხარდაჭერით გამართული უზადო თეატრალიზებული სანახობის მომსწრენი შევიქნია, რომელშიც საკონცერტო ნორმებს ირგანულად შეერწყა გურიის გუბერნატორის ასტონი, ბატონი გვარეს მასწავლებელი მასწავლებლი, ბატონი გვარეს მასწავლებელი მასწავლებლი, რომელიც მასწავლებლი და იღებენ საცავანტო დაჯინანცხაბას. ყოველწლიურად იზრდება საგნიბრივი ლომიბიადებსა და სასწავლო შემთხვევით კონფერენციებში მონაწილეობის მოსწავლეთა რაოდგნობა და, რაც მთავარია, როგორც აქ ითქვა, სკოლას ბოლო ხუთი წლის მანძილზე 28 იქროს და 37 ვერცხლის მედალოსანი ჰყავს.

განათლების მაღალი ხარისხის გარანტი არიან ქარგი შედეგებით აძრიებებ უმაღლეს საგამძმათლებლი დაწებულებებში და იღებენ საცავანტო დაჯინანცხაბას. ყოველწლიურად იზრდება საგნიბრივი ლომიბიადებსა და სასწავლო შემთხვევით კონფერენციებში მონაწილე გურიის რეგიონის წევიქნიან, რომელშიც საკონცერტო ნორმებს ირგანულად შეერწყა გურიის გუბერნატორის ასტონი, ბატონი გვარეს მასწავლებელი მასწავლებლი, ბატონი გვარეს მასწავლებელი მასწავლებლი, რომელიც მასწავლებლი და იღებენ საცავანტო დაჯინანცხაბას. ყოველწლიურად იზრდება საგნიბრივი ლომიბიადებსა და სასწავლო შემთხვევით კონფერენციებში მონაწილეობის მოსწავლეთა რაოდგნობა და, რაც მთავარია, როგორც აქ ითქვა, სკოლას ბოლო ხუთი წლის მანძილზე 28 იქროს და 37 ვერცხლის მედალოსანი ჰყავს.

მეცნიერების სამინისტრო ულიცავს 165-ე წლის საიუბილეო თარიღს ქალაქ ოზურგეთის №2 საჯარო სკოლის ყველა მოსწავლეს, მასწავლებლებს, ქურსადამთავრებულებს და მთლიანად ქალაქის ვიმედოვნებ, რომ ეს სკოლა კიდევ მრავალ სახელოვან მამულიშვილს აღუშებული და იღებენ საცავანტო დაჯინანცხაბას და ის დიდი ისტორია, რომელზეც ახლა სიამაგი ვსაუბრობდით, წარმატებით გაგრძელდება“.

მომლოცველთა სიტყვებში რამდენჯერმე ლოგიკურად გაიღერა ქარბერი ლოანია იძედაშვილის სახელმათლებლი დაწებულებებში კარგი შედეგებით აძრიებებ უმაღლეს საგამძმათლებლი და იღებენ საცავანტო დაჯინანცხაბას. ყანმრითელობის გამო იგი ვერ ესწრებოდა საიუბილეო ღონისძიებას.

ვერ გეტევით, ყვავილებით უხვად დამტვერილი სცენიდან საბოლოოდ რამდენიმდე აღამინდებოდა, რომ სკენარიში გათვალისწინებულზე მეტი იყო, ამის თქმა ნამდვილად შეიძლება. ასე კი მხოლოდ მაშინ ზღვა, როცა საორმელი გელი გულიდნ მოდის.

11/11/2015 14:39

ბრიფინგი „პატრიოტთა ალიანსი“ ოზურგეთის რაიონულ რფისი

ეკოლოგიური რისკები და მოსავალი სუბტროპიკულ ზონაში

უკანასკნელი 20-25 წლის მანძილზე დასავლეთ საქართველოს სტრუქტურულ ზონაში არ აღნიშნულა დიდობრვლის ნაკადის გადასტრუქტურიზაცია, მინვები, თუმცა, გლობალური დათბობის ფონზე, რბილი ზამთრის, ცივი გაზაფხულისა და ცეკვის გვალვიანი ზაფხულის პირობებში მოსავლისანი ყოველი ურად მცირდება

უკანასენელი 20-25 წლის მანძილზე დასავლეთ საქართველოს სუბტროპიკულ ზონაში არ აღნიშნულა დიდოოვლიანობა და კატასტროფული ყინვები, თუმცა, გლობალური დათბობის ფონზე, რბილი ზამთრის, ცივი გაზაფხულისა და ცხელი გვალვიანი ზაფხულის პირობებში მოსავლიანობა ყოველწლიურად მცირდება.

სუბტროპიკულ კულტურათა
ინტენსიური ტექნოლოგიების დამუ-
შავებისა და ათვისების პროცესში
მაქსიმალური მოსაცალი მოსალოდ-
ნელია მხოლოდ მაშინ, თუ კულ-
ტურის აგროტექნიკა და ჯიშბრივი
შემადგენლობა ყოველი კონკრეტული
მიკროეკოლოგიური ზონისათვის
კორეგულირებულია ბუნებრივი პირობ-
ების შესაბამისად.

საბაზო-ეკონომიკის პირობებში
სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა
დაპროგრამებული მოსავლის მისაღე-
ბად ფერმერულ და გლეხურ მეურ-
ნეობებში აუცილებელია განხორ-
ციელდეს ურთიერთდაკავშირებული
აგროტექნიკური, მელიორაციული და
სამეურნეო ღონისძიებები, რომლებიც
უზრუნველყოფებ ნიადაგურ-კლიმა-
ტური პოტენციალის, ჯიშის ეკოლო-
გურ-გენეტიკური შესაძლებლობების,
შრომითი და მატერიალური რესურ-
სების რაციონალურ გამოყენებას.

უერმერებმა კარგად უნდა იცოდ-
ნენ, რომ სუბტროპიკული კულტურე-
ბის ზრდა-განვითარება და სტაბილ-
ური მოსავლიანობა კანონზომიერ
კავშირში იმყოფება ისეთ მნიშვნე-
ლოვან მეტეოროლოგიურ ფაქტორ-
ებთან, როგორიცა: ზამთრის კრი-
ტიკული ტემპერატურები, ჰაერის შე-
ფარდებითი ტენიანიბა, აქტიურ ტე-
მპერატურათა ჯამი, ნალექების წლი-
ური რაოდენობა და მათი განაწილ-
ების კანონზომიერება, საგაზაფხულო
წაყინვების პერიოდულობა, ნიადაგის
თბური რეჟიმი, გვალვები, ცივი და
ცხელი ქარების ზემოქმედების ხასი-
ათი და სხვა.

სუბტროპიკული მემცნარეობის
დარგში მრავალწლიანი სამეცნიერო
და საწარმოო ხასიათის გამოკვლევების
საფუძველზე დადგენილია, რომ
მოსავლიანობის სტაბილურობის
მიხედვით საქართველოს სუბტროპიკ-
ებში ჩაის კულტურას აღტენატი-
კა არ გაჩნია. ჩაის კულტურის
მოსავლიანობის სტაბილურობა ძირი-
თადად მცნარის ბოლოგზური თა-

ისებურებითა და ნედლეულის მოხა-
რების სასიათით უნდა აიხსნას.
ირთადი მოსავალი ჩაის ნედლი
ლორტები და ნაზი დუყებია, რომ-
ებიც ნაკლებად განიცდიან არახელ-
აყრელი კლიმატური ფაქტორების
ექიმოშედებას. რაც შეეხება სებ-
ერთი კულ ხეხილოვან კულტურებს,
ე მოსავლიანობის განმაზღვევლი-
ამცვენებელი ნაყოფია, ხოლო ნაყოფის
კორმირება პირდაპირ კორელაციურ-
ავშირშია მცენარის გენერაციული
კიგლის (ბუტონიზაცია, ყვავილობა,
ამონასკვნა) წარმართვისათვის აუც-
ლებელი მეტეოროლოგიური ფაქ-
ტორების ოპტიმიზაციასთან.

ჩევნი მრავალწლიანი დაკირუებულის საუკეთესო დადასტურებულია, რომ მყაცრი თოვლიანი ზამორის შემდეგ, როდესაც მცენარეთა გეგტაცია იგვიანებს და იგი პრილის მურე დეკადიდან იწყება, აგაზაფხულო წაყინვისაგან მიყენებული ზარალი უმნიშვნელოა, ხოლო აბილი ზამთრისა და ნააღრევი ვეგტაციის პირობებში, როდესაც თებერვლის მესამე დეკადაში, მარტისა და აპრილის თვეში ფაქტიურად ცენარები ვეგეტაციისა და გენ-რაციის აქტიურ ფაზაში არიან ესული, საგაზაფხულო წაყინვების გან მიყენებული ზარალი დიდია მაგ. 2004, 2007, 2008, 2009, 2011,

2013, 2014, 2015 წლები). კოფიცილურად
მეტხვევები, როდესაც საგაზაფხულო
აყინვებს მაისის პირველ დეკადაშიც
ადაუნაცვლებია, რასაც ჩაის ახალ-
აზრდა დუექტი, ვაზისა და ხეხ-
ლივანთა ნაზი ყლორტები და საყ-
ავილე ბუტონები გაუნადგურებია.
ორგონც ცნობილია საქართველოს
უძრრობიკულ ზონაში ყველაზე
აშენ მოვლენას ჩრდილოეთ კავკა-
იძნიდნ შემოჭრილი ცივი ჰაერის
ასების ხანგრძლივი მომედება წარ-
ოადგნს (1949, 1969, 1985), თუმცა
კუნასწელი 20 წლის მანძილზე
სეით ხანგრძლივი ცივი მასების
შემოჭრა არ აღრიცხულა, თუ არ

ავთველით 2008 წლის 16-17 ან-
არს, როდესაც ჩრდილო-დასავლ-
თიდან შემოიჭრა ხანძოკლე ცივი
ასები, რომელმაც ლოკალურად მხო-
ლოდ კოლხეთის დაბლობის
დღვისპირა რაიონში გამოიწვია დიდ-
ოოვლიანობა და ანომალიური მო-
ლენაც კი -გაიყინა პალიასტომის
ქა, თუმცა ცივი მასების ზემოქმედე-
ა არ გასცილებას ფინა-ულებეს

საზღვრებს. დანარჩენ რეგიონებში
სუბტროპიკულ კულტურათა გაყინვა
დაზიანებას ადგილი არ ჰქონია.

ନାଲ୍ଲେଖିବାନ୍ତ ଗାମରୁଙ୍ଗା 3-5 ଡେକ୍କେ
ଦେଇବୁ କେବଳ ପାଇଁ କୁଣ୍ଡଳ ଶବ୍ଦରେ କାହାରେ
ମରିଯାଇଥାଏ, ତୀରିପାଇରାଟିରୁବା -3-5ଗରାଦୁଇ
C-ମ୍ରଦ୍ଗ ରାତ୍ରିରେ, ରାମାପ ଲିଙ୍ଗରେ ଶାରୀଅଳ୍ପ
ମିଳିଯନ୍ତା ଜୀବ କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ ରାତ୍ରିରେବେ
ଫିଲ୍ମରୁକୁଣ୍ଡଳିରେ ନାପାନ୍ତରେବେ । ନାପାନ୍ତରେ
କ୍ରତୀଦ ରାତ୍ରିକାନ୍ଦା ମୁକ୍ତିବାରିରେ ଆଶାଲ୍ଲ
ଗାଢ଼ିରୁଙ୍ଗ ପୂର୍ବରୁତ୍ତବେ ରାତ୍ରିକାନ୍ଦା

დეკმბრის მეორე ნახევრიდან ას
ვრის ბოლომდე ამინდები შედარები
რჩილი, თოვისა და ყინვის გარეშე

აღირიცხა. განსაკუთრებით დათბ
2014 წლის თებერვალში, რამა
გამოიწვია კურკოვინი და თესლოვნი
კულტურების ვეგეტაციის პროვო
ცირება. მარტის თვეის პირველი დ

მესამე დეკადა სუსტიანი და ნალექიანი იყო, მესამე დეკადის დასარულს 29-30 მარტს სუბტროპიკურ

ზონაში (აჭარა, გურია, სამეგრელო-
თოვლი მოვიდა (10-30 სმ). ტემპერატურა -2-4 გრადუს C-მდე დაცუ-
თოვლმა და დაბალმა ტემპერატურა
დააზიანა მოყვავილე მცენარეები
განსაკუთრებით დაზიანდა აქტინიდი-
ის (კვიფი) და თხილის ახალგაზრდ-
სანაყოფები.

გლობალური დათბობის ერთ
ერთ უარყოფით ფაქტორად

ბულ ფერმერებს. ამრიგად 20
წლის სავაგეტაციო პერიოდი თავი
კლიმატური მაჩვენებლებით ძალ

კიდევ უფრო არამდგრადი გოდგა 2015 წლის საევგეტაციო პეიონიდა. უთოვლო და რბილი ზამთრობელი ძალა მარტინი არის აღმოჩნდა მარტინ-აპრილი, მაისის ივნისის თვე. ეს ის პერიოდია, რედესაც მრავალწლიანი სუტროპა გულტურები ბუტონების, ყვავილობისა და გამონას გვხვდას. იმყოფებან. მეტაცნა კლიმატურის მატურმა პირობებმა მთლიანი

გაანადგურა ხეხილოვანი კულტურა
ბის ყვავილები და ნასკეპი, სუ
ტროპიკული კულტურებიდან თით
მის უნაყოფოდ დარწმნენ აქტივიზაცია
თვითონას ნარჯავები, რაკ შექმნა

საშუალო- 600-700მმ ნალექებისა
ფაქტურად მოვიდა 100-150 მმ, ისიც
მხოლოდ ორ დღეს (6 და 23 აგვის-
ტოს) თქეშის სახით. გორაკ-ბორც-
ვინ ადგილებში გაშენებული ერთ-
წლიანი მარცვლოვანი (სიმინდი) და
ბოსტნეული კულტურები მთლიანად
განადგურდა, გაუშირდა მრავალწლიან
კულტურებს. გვალვები და ცხელი
ტემპერატურა დაემთხვა თხილის
მოსავლის აღებას. ნაყოფმა ვერ
მოასწრო სრულყოფილი მომწიფება,
რის გამოც მოსავლის დიდი ნაწილი
დაიკარგა. ციტრუსოვან კულტურე-
ბზე ტენის დეფიციტის გამო გან-
ვითარდა წვრილი ნაყოფები, შეიმჩნევა
ნაყოფების მასიური ცვენა.

რაც შეეხება ჩაის კულტურას,
ჩამონათვალში ის ერთად-ერთია
რომელიც ყველა კულტურისაგან
განსხვავებით გამძლეა ეკოლოგიური
რისკების მიმართ. სამწუხაროა,
როდესაც ასეთი ეკოლოგიური სიტუ-
აციების ფონზე ამ კულტურას
ჯეროვანი ფურადღება არ ჰქვევა,
არადა ეკოსისტემა კიდევ უფრო
დაბატული და მკაცრი გახდება. ეს
მომენტი საყურადღებო უნდა გახდეს
ამ ზონაში დასაქმებული ფერმე-
რებისათვის, სასოფლო-სამეურნეო
სავარგულების ათვისების პროცესში
კულტურათა სწორი შერჩევა
შეთანაწყობის მიზნით. ამასთან ფერ-
მერულ მეურნეობებში ასეთი კლიმა-
ტური მაჩვენებლების საპასუხოდ,
ფართოდ უნდა იყენებდნენ ხელოვნ-
ურ და ბუნებრივ მულჩს, მორწყვის
სხვადასხვა სახეს, ნიადაგის ზედა
ფენის ფხვიერ მდგომარეობაში
შენარჩუნების აგროტექნიკურ ღონის-
ძიებებს, ქარსაფარ ზოლებს და ა.შ.

ბოლო სამი წლის კლიმატური
პირობების დაწვრილებითმა ანალიზმა
ცხადყო, რომ საქართველოს სუბ-
ტრიპიკულ ზონაში, სადაც გამშრდა
ეკოლოგიური რისკები, სასოფლო-
სამურნეო სავარგულების ათვისება
უნდა მოხდეს მხოლოდ მცირებულ-
ად შემუშავებული რეკომენდა-
ციების საფუძველზე. ნიადაგის სრუ-
ლყოფილი გამოკვლევა და კულტ-
ურათა სწორი შეჩრჩვა უნდა განხ-
ორციელდეს ამ კულტურების აგრო-
კლიმატური რისკების მიმართ გამძ-
ლების გათვალისწინებით.

ყოველივე ზემოთ აღნიშნულ
საკითხებზე სრულყოფილი ინფორმა-
ციის გაცემა მხოლოდ სოფლის
მეურნეობის სამინისტროს ნიადაგისა
და სურათის დაგნოსტიკის ცენტრ
„ანასეულის“ (ოზურგეთი) ლაბორა-
ტორიას შეუძლია, ამავდროულად, იგი
უფლებამოსილია პრაქტიკული დახ-
მარება გაუწიოს ფერმერებს მათთვის
მზა ინციდენტ პრობლემაზე

ახალი ფინანსი

ვასაძეთა შესახებ

გამოვიდა ისტორიკოს კახა ვასაძის და უკრნალისტ ნუგზარ ასათაინის წიგნი „ვასაძეთა შესახებ“, რომლის რედაქტორია პროფესიონალი სიხარულისტი.

იური სიხარულიძე წიგნის შესავალში წერს: „ადრე შეასაუკუნებში, ვასაძები, ისევე როგორც ბერი სხვა ქართული გვარი, კლარჯეთის მკილრნი იყვნენ და მთი საგარეულო კლარჯეთი გახლდათ.

მე-8 საუკუნეში კლარჯეთის გამოეყო რამდენიმე ჩრდილო-აღმოსავლეთის ხევი (შავშეთი, იმერხევი და მიშიხანი) და შავშეთის ხევის მცავილეობით შავშეთის ქვეყნა წარმოიქმნა...

მე-16 საუკუნეში პოლიტიკურ დაშლილ საქართველოს დასაპყრობად შემოადგა ოსმალეთის იმპერია და 1545 წელს სოხოსტას (გაღმა ბასინი) სასტიკად დამარცხა საქართველოს გაერთიანებული მხედრობა (მთავრისარდალი, ქართლის მეფე ლუარსაბ პირველი).

ამ დამარცხებამ, რომელშიც დიდი იყო საათაბაგოლთა წილი, გზა გაუხსნა ოსმალი შემდგომი შეტევისათვის და ორი წლის შემდეგ (1547 წ.) ისინი ვურის სამთავროს ეკვეთნებ და დიდი ბრძოლის შემდეგ გონის ციხე და მისი ქვეყანა მოიტაცეს...

გავიდა კიდევ ოთხი წელიწადი და ახლა მტერი საათაბაგოს შემოადგა და შავშეთამდის მიაღწია.

შავშები მედგრად დახვდნენ მოძალადეს, მაგრამ მათ გამკლავებას რას მოახერხებდნენ.

ამ ბრძოლაში მრავალი შავშელი დაიღუპა, ბევრი კი (უმთავრესად ახალგაზრდობა) ტყველი წაასხა გამარჯვებულმა.

შავ დღეში ჩავარდნილი ქვეყნის დიდი საწილა სამკიდროდან შავშეთის ქვეყნა და გაქცევა დაპირა და მეზო-

ბელ გურიას მიაშურა.

გურიელმა დახმარების ხელი გაუწოდა და ლტოლვილები სამთავროს აუთვისებულ მიწებზე დაასახლა. ამ ლტოლვილთა შორის ბევრი შავშური საგვარეულო იყო. მათ შორის გახლდათ გორგაძეები, ვარშალომიძეები, სიხარულიძეები, ნიკოლაიშვილები და სხვები.

მათ შორის იყვნენ ვასაძეებიც. ამათგან ზოგიერთი გვარი მთავარმა ქვემო გურაში დასახლდა, ზოგი შუა და ზოგი ზემო გურაში.

გვარის ერთ ნაწილს ადრე ქვემო გურას ერვოთ, რომელსაც მე-18 საუკუნიდან კვლავ ოსმალო შემოადგა დასაპყრობად და ვასაძეებიც ისევ ახალი სამკიდროს აყრის საფრთხის წინაშე დადგნენ...

ცხოვრების ასე მძმე გზა განვლეს შავშეთიდან ლტოლვილმა ქართულმა საგვარეულოებმა და ასე მოაღწიეს ჩვენს დრომდე.“

გარდა იმისა, რომ წიგნში არის ვრცელი გამოკვლევა „საგვარეულოთა ისტორიიდან“, მასში შეტანილია გიზო ჭელიძის ნაშრომი „ვინ არან გურულები“ ასევე აქვე ნახავთ გრიგოლ რობაქიძის, თელო სახოვას, ენერ გოგუაძის და

სხვათა ნაშრომებს, ამონარიდებს გურულების წარმოშიბის, ყოფა, წეს-ჩეულებების შესახებ.

წიგნში ფართოდა წარმოდგენილი მასალები წარჩინებული ვასაძეების შესახებ. ცალკე თავები მოძღვნება ასკანელ, ლიხაურელ, მერიელ, ხალე (აჭარა), თბილისელ ვასაძეებს.

წიგნში განსაკუთრებული ადგილი აქეს დათმობილი ყოფილი სსრკ სახალხო არტისტის, აკადემიური ვასაძის ცხოვრებისა და მოღვაწეების ამსახველ მასალებს. ცალკე არის გამოქვეყნებული მისი მოგონებები. ასევე, აკადემიკოს ნათელა ვასაძის და მისი ოჯახის სხვა ღირსეული წევრების (შალვა, გაიოზ, უზა, ოთარ ვასაძეები) ბიოგრაფიული მასალები.

როგორც წიგნის ავტორები წერენ, ამ წიგნის შექმნაში დიდი წელილი მოუძღვის ცხობილ ბიზნესმენს, უკრაინის რადას ყოფილ წევრს ტარიელ ვასაძეს და მის დას, პედაგოგ რუსუდან ვასაძეს, ასევე ბიზნესმენ მერად და ბიზინა ვასაძეებს. აქვე ნახავთ ბიოგრაფიულ ცხობებს ბიზნესმენ ლევან ვასაძის შესახებ, წაიკითხავ მის

ლოცვად თქმულ ლექსს: „ბედნიერება ბამ მთხორა- ნუ მემებ.“

ასევე საინტერესო მასალებია თავმოწილი ცნობილი სამუშანეო მუშაკის გიორგი ვასაძის და მისი ოჯახის შესახებ; ბაქოში, როტბილდის ნავთობადამამუშავებელი ქარხნის ყოფილი მთავარი ბუღალტრის მოსე ვასაძის და სხვა ცნობილი პირების შესახებ.

წიგნში არაერთი ფოტო მასალა წარმოდგენილი წიგნი გამოცმილობა „მერიდიანი“ გამოიცა.

შირაგდება

ვარნავაზ მეცის

(ყოფილი ცხაკაიას)

შეჩაზე

ორსართულიანი

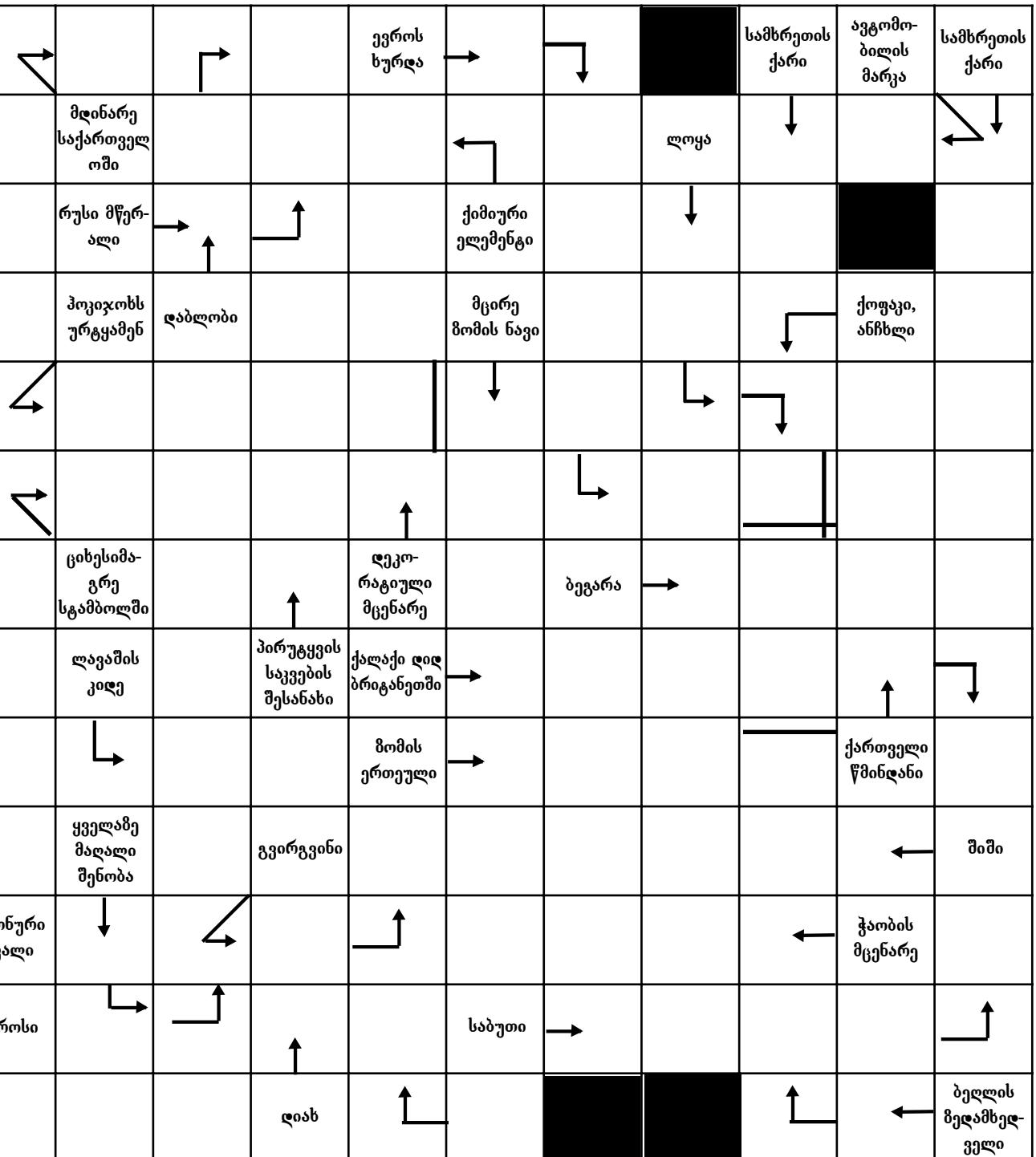
სახლი, აგვაზი,

საპარმიდამო

ნაკვეთით.

ტელ. 599 29 14 18;
599 58 75 32.

სპანვორდი

№44-ში გამოქვეყნებული სპანვორდის პასუხები:

სურაზე - უძლიად ფოლენტრია დათვის სამხრი - ბელი; ფულად ერთეულის გამსხვილება - ღრმობული - რასლა; მარცხი - რასლი; სპილები - რასლი; ბრაზილიანი სამუშანეული - ფინვანი; მეთერისტები - ფინვანი; პირველი პირის ნაცვალისახლი - მუ; სარუქის ფეხნილი - აინა; მოვება ნარდი - ონია; ადვილი - იონი; ვეფხულის დეაქტიულიაქ - პანო; რელიგიური მიმრთულება - ისლამი; მუსიკულური ისტრუმენტი - ზურნა; მოწერება - პლატფორმაცია; წერხლი - ურგა; რუსი ფერწერი - აფაზევესკე; ანდრია ბალანისგანის თავისა - შენა; სანაცვე ფერი - ურნა; ქართველი მოთლეოგორი გმირი - ამირან; ფრანგი ფეხნილები - ანტიუ; პროფესიული ფეხნისების შეტევა - ტეტრა; აგსტროული ფეხნი - მდინარე ტალანტიშვილი - ვანგა; ისტორიული ოლქი საფრანგეთში - არტუ; გრიმანები - ნეტები; ცუხტელის ქა - ალი; მაკლობელი ფრინჯელი - ტორილა; მსარე ტელ საქართველოში - ტარი.

ଇଂରୀସ ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ ଗୁଣାଳ୍ୟରେ

ოზურგეთის გადაწვა

1906 წლის ანტრის დასტურიში გურიაში შევჭრა ხერისონის პოლკის ვარის სკუფები აღისანოვის ერთგული სატრაპი პოლოვცობის ქადაღოვის ხელმძღვანელობით. გურაში შესლისთვალი კადლოვამ გადაწყვა ოზურგეთი, ნაგოძარი, ლამჩეუთი და მრისხანებით მიმართა აჯანყებულ გურულებს - „თუ მთელ გურაში გლეხთა რევოლუციური კაბიტეტები არ შეწყვეტენ რევოლუციურ მოქმედებას და არ აღადგენენ მთავრობის დაწესებულებებს, არ ჩაასარებენ იარაღის, რ გადახსნდინ გადასახახს, არ მისცემონ ჯაშის გასწვევ ახალგაზრდობას და აჯანყების მოთავებებს, მთელ გურას გადაწყვა მტურქება. კადლოვის გადამტკრელ მოხხოვანზე, რომ გურულ გლეხებს იზურგოთის მაზრიდნ თოხი ათასი თოვეთი ჩაისარებინა, აჯანყებულებმა ლაკონურად უასეულეს“ - თოხი ათასი თოვეთი გვქინდობა შენ და შენს ჯარისკაცებს თვე, როგორ შევრჩებოდათ ტანხევა “(ა. გ. გვიძე, საქართველოს ისტორია, გვ. 88)

კრილოვის დამსჯელი რაზმის სისხლიან მოქმედებას აჯანყებულმა გურიის მოსახლეობამ პატივიანული ბრძოლით უსასება, რამც სალხის ჯალათი სასოწავლები ჩააგდო. ასეთ გოთარებაში მნ გადაწყვეტა თავისი პოლკი მიეტოვებინა და გურიიდან გაპარულიყო. გურიიდან კრილოვის გაპარუსით დაკავშირებით დკლილაშვილი მოვითისობის: – „კრილოვი რომ არ მოეკლოთ, ფარულად ჩაიყენეს ბათუმში და არა ნავსაღვურიდან, არამედ ბათუმის ბულვარიდან ნავით მასყნეს ზღვაში გაჩრებულ გემს, ჩასვეს შეგ და გაისტუმრეს იმ მიმრიცველებით, სიიდნაც იყო მოსული“. (დალგიაშვილი ტ.2 გვ.317-318) მანამდე კი ოზურგეთში კრილოვის „მოლვენების“ შესახებ მასალებს გაეცნობით მუზეუმის ხელმაწყოთა ფინანში დაყულდ ნასაკრალის შეტაკების მონაწილე ვრიშა ამაკის-ძე ლეჭაძის მოგონებებში: „1905 წლის 9 აღვრის პეტერბურგის სისხლიანი კირის წლის-თავზე ქალაქ ოზურგეთის ქალაქს ძალში, სადაც ამჟამად თეატრის შენობაა, გაიძართა არნაული მიტინგი და მოტინგის დამთავრების შემთვევა დუმინისტრუა. დილის ათი საათიდან ხალხმა იწყო დენა სიკველებიდან ოზურგეთისაკენ სიძლიერით. მზანი და თბილი დღე იყო, მიტინგს დესტრო ათას შეკარდებული წითელრაზმელი. პატრიის ორატორები ჭრიამნების ჯაბრებოდენ და ეხმობდნენ 9 აღვრის პეტერბურგის მშვიდობასთან დემონსტრაციის დახმრეტს და სხვა საციროოროტო საკთხებს. სტაციონტმა

არ გაუწვეს, 17 ოქტომბრის მანიფესტის ასაკურადღიან მოძღვებრ ჩემს მოთხოვნას ერთ-კარგი გასაწყვეტლივი წალენებ ჯარში სახელმწიფო გადასახადს ნაწილობრივად გადასახილს, მაზრის აღმინსტრუციასა და სახელმწიფო დაწესებულებებზე ბოკიტს მოხსნან მამამ მე არავთარ რეპრესულ ზომება არ მიყოლო. პრიქმთ წარსულის გამტებ და გელაუგრის დაფინანსო. პასუხს მოუხოვ მხოლოდ ჩემი ჩამოსკოლისა და დაბანების შემდეგ ჩადენილი დამულისთვის “კრილოვმ ბოკიტი

აღმასულების აღმასულებელს გიორგი დებეგაუქეს ჩაახარა „პატაკ“ და უპრომანა გადაუცა ოზურგეთში შეოვ ჯარის ნაწილის უფროისისათვის. ოზურგეთში მოქადაგშე შეკროვილი მოსახლეობის ნაწილმდა დაუცველა ეს ყველაზე ვრცელ და წარიდნენ რვასახებში. დებეგაუქემ კრილოვის „პატაკ“ მარქისასტების კლუბში მოიტანა საღაც მას კრიმტეტის წევრები და წითელი რაზმის შტაბის უფროსის ელოდებორნებ-პატაკი ოზურგეთის გარნიზონის უფროსის სახელშე იყო და ეწერა ამ ბრძანების მიღებისთვალი თქვენი ჩემს საღამზეც დღი რაზმის შედინართ და წითელადგას გაძლიერ დააპატიროთ შეარაღებული რევოლუციური მოძრაობის ხელმძღვანელები ... ხელს აწერდა კრილოვი. პატაკი ფრთხილად დაბეჭდის და ერთი საათის შემდეგ გადაუცა დანშეულების ადგილს. ერთი საათით ისარგებლეს მოძრაობის ხელმძღვანელებმ და ქალაქიდან გავიღნენ-როცა ოზურგეთის ჯარის უფროსს აცნობეს რომ ქალაქში არც ერთი მოძრაობის ხელმძღვანელი აღარსად ჩასი, საღაც გაქრნებო, ის გაკვირდა, ძლიან აღმუშოთდა და ეჭვი დებეგაუქეზე მიიტანა, რაც დებეგაუქეს კინაღმ სიცოცხლის ფასად დაუკვდა.. (ო.მ. ხელაწერთა ფონდი საქმე 302, რევოლუციონურ გრადუსაბის მოგონებაზე 14-15)

1906 წლის 11 ასევენს პოლონებიკა
კრისტიანი დამჯელი რაზმითი ნატანებიდან
ოზურგეთისაკენ წამოვიდა. ქალაქში, რომ
შემოვდიდ ჰქონდა დაღმუშაველი იყოცხება
საათი იქნებოდა (ალბათ გაზრას). სწორი-
ად მოულოდნებლად ქალაქში მაღაზიებს
ცეცხლი გაუჩნდა სხვადასხვა აღიღისა
ერთსა და იმავე დროს. მაგაზიის
პატრიონები მიცვევონქ თავისი ქონების
გადასარჩენად, დასაცავად, მაგრამ
ჯარისკაცები მათ იფერონენ და ულმობლად
სცემონენ, როცა ხანძარი შემოსას მძღვრად
მოვდებოდა, ნაწილი ჯარისკაცებისა მიცვნ-
დებოდნენ და ვითომც ცდილობდნენ
ცველის ჩაქრობას, ქონების გაჯარჩნას
ნაცრად აქცა ოზურგეთის ცველა მაღაზია
გარდა იმ ათონე მაღაზიას, რომელიც
სამ სართულანი ქვის ფაზარმის უკან იყო
და მათი დაწეს ყაზარმისათვის საერთოსეს
წარმოადგენდამეორე და მესამე დღეს
დაწესეს ის საცხოვრებელი სახლები,
რომელიც მოძრაობის მონაწილეს ჰუ-
თოვდა, ანურიმელმც შემწეული პირი
ცხოვრობდა. ასე ასრულა თავისი
დანამარტები პოლონებიკა კრისტიანი
ნებდა თვით მხილვები გურიის რევოლუ-
ციური სამხედრო შტაბის გოვილი
უფროსი გრ. დუმბაძე. როცა კრისტიანები
გურიის გადაწილ გული მოიცვრა შეუდგა
მაზრის ადმინისტრაციის ადგენერალ... და-
ონ არ მოგვიანები მოგვიანები არ მოგვიანები

შემწილულ პირებზე, საყოროიბლები აიგო, შეკველი რეაქცია დაუუფლა თავის-უფლების მოტრგვალე გურიას მთხვერბის რეაქციებს აღტაკებულ მყოფმა გლეხიბაშ წითელი ტერიტორია უკასება, მიკლეს რაბ-დღინი ჯაშებმ და რეაქციონრი: ათაბე, ღლონტი და სხევები. ზოგი რევოლუციურ სასრულომი გადავიდა სპარსეიონის რევოლუციის დასახმარებლად. ვინც გურიაში დარჩა არალეგარულად ცხოვრილდა. 1906 წლის ზაუმულში გურია დატოვა და შეა-ათაბო გადავიდა გრიშმა დუმბატ, რომელიც გასახმარებლად. ვინც გურიაში დარჩა არალეგარულად ცხოვრილდა. 1906 წლის ზაუმულში გურია დატოვა და შეა-ათაბო გადავიდა გრიშმა დუმბატ, რომელიც გასახმარებლას შესხებ...მე მინდა კიდევ გასახოთ-უხსნა გამომზედობებისა მნ ნინი ნაკაშიძეს არღვე ბერი რამ მხრად გათხოთ. თქვენ ვერ წარმოიდგინთ რა დანაკლისა ჩემს ცხოვრებაში ის, რომ არას-სოდეს დრო არ ქინა მოღლანად გმეურო

1906 წლის დასტეფიშმა ოზურგეთში იმყოფებოდა მწერალი და საზოგადო მოღვაწე ნინო ნაგაშმიქ, რომელმაც აღწერა იძროვდეთ ძრობაზე მას, „მა სახლის, რომლის აფნიდნაც გენერალი აღისახოვი ლაპარაკობდა უწინ მაღაქა გურიელი ცხოვრობდა (დღის დახსროებით ის აფილია, სადაც მტკამდ კინოუგატრი იზურგეთია მდ.)“. გენერალს აღისახოვა შეკრიბა დაჩქეული მისახლება და უძრისნა დაწინათ და მოესმინათ მისი ბრძოლება. თებერვალი იყო წემდა და რაღვეაც ხალხი გახიზული იყო ტკბებსა და მოებმა. ჯალექმი მხოლოდ 70-80 წლის მთხუები ქალები და კაცები იყნენ დარჩენილი. ხალხი დაჩიტქეს. აღისახოვა მყარად მისთხოვა დამოქალა მისახლებას დაუკონგბლივ მოყვანათ რევოლუციონერები ახალგვარდა „ყაჩალება“ და ჩაქარებინათ. მნ მიმართა ხალხს სამინელი სიტყვებით“ თენკრ გაგიღონათ უთურდ რომ ჭელად ამონტენტნ სკობა ათი დამასახე გვათავისუფლოთ ვიდრე ერთი უდამსულო კაცი დაქასვით. ახლა კი ჩენ გამომოტ სკობა ათი უდამსულო კაცი დაქასვით ვიდრე ერთი დამასახე გვათავისუფლოთ“. მე ღობესთან დაბლული ვიდევ და უკინ უფლება, მაშინ გაზიეთ“ ცნობის ფურცელის“ კორესპონდენტი ფოფუა... (ნ. ნაგაშმიქ შეკრიბები გურიაზე „ომიტას. 531) მაგრამ გურიელი გლეხობის დამინა ადვილი არ იყო, რაღომ ისინი დამსრტხებას ადვილად არ ურჩდებოდნენ. ამის შესხებ ლენინი წერდა: „კავკასიის დამშვიდება კვრ კიდევ ჭანა-ურდება, რევოლუციური მუშები და გლეხები ბრძოლით იხვევნ უკანი“ გურა კვრ ლაზარევის პლასტურებმა მოახსერეს შემდეგ კინოლოგმა გადაწევა. დიდი იყო ადამიანის მსხვერპლი.

გურულ დაბარალებულთა დასახმარებლივ დანართობის მატრიცებში შექმნეს „დამწერთა გამცემა“⁸, რომლის ხაზინადარი და მძივნიც იყო ნინო ნაკშიძე. „საქართველოს ფოკელი კუთხიდან დაძრა შეწირულობანი, „დამწერთა გამცემაში“ დახმარებისავის მიმართა საქველმიწელო საზოგადოებასაც. საზოგადოებაში გადაწყვრი გურულთა დახმარების საკითხს საუკალერი სხდომა მოვიდეონა და გარკვეული თანხა გაიღო. სხდომაზე სიტყვით გამოვიდა რევოლუციის დიდი ქომაგი იღლა ჰყავჭავა, რომელმც განკუნად: ის თანხა, რომელიც ჩევ გადავდოთ, ისე მცირეარობ საქველმიწელო საზოგადოებაში უნდა იზრუნოს და გმონახოს საშუალება და დრო კიდევ მანიდოს, თორებ თოხას წერილშვილის გადაწყვრი იჯახს ამა რა დამბრება უნდა გაუწიოს თოხასმ თუმნის, თითო თუმნი იჯახს არ აშენებს ეს უნდა კი ცოდნეთი⁹. იღლა ჰყავჭავა პირად ესაუბრა გურულ გადაწყვრთა წარიმომადგენლს.... დაწვრილებით გმოკითხა საქმის ვთარება და დასხინ მოავარი ისაა, რომ ახლა დადა მომზნება საჭირო ხალხისავის, რომ ამ სამხნელოს თაზი ლორნტის (ოზურგეთილი მსატერის გერონტი ლორნტის მუკლე) გერონტის აპტე კვარისან ლორნტის (ცხოვრობდა ფოკელი სასურავების სტეკოულელი ქარხნის მამდებარე ტერიტორია) იგი აზნაური იყო (მიწმობა ამის შესახებ ახლაც ინახება იჯებში) ჰქონდა ოდა სახლი და რამდენიმე დამხმარე ნაგებობა: ბელელი, ნალა, ასტაზი, წისტყილი და აშ. ქაღალტონი ზოთა იხსენებს მმიდა ნატა შას მოუთხრო თუ როგორ შემოცვევით ეზოში გაზას რესება, დაუშენეს ტყველი სახლს ცეცხლი გაუჩინეს წინა მხრიდან, მე კადლილი ნოხი ჩამოვგლივე გაფაქცი და ჭრი ჩაგდე. 9 წლის კვადა მაშინ. იგნის მამჩემი კვარისანი სახლში ვერათ და უფრისათ გამოწვევით შევი. მამჩემის გასაწრო და ეზოს უქან საღრუში დამძრალ ასე გადაწჩა, სახლი კა დაწევა მგრძნო ჩვენებს ირი სახლი კი დავვ გვერნდ რინიგზის სადაც თან ახლოს იქდან ამიტანეს ეს სახლი ერთი კა დაწჩა ქალუში, რომელიც მერე ჩამოვგარითვეს ქალთა კონსულტაციას გადასცეს. ნოხი მერე ჰიდან ამოვიდეთ და კვლებზე მოვჭრეთ ნატყევარი და ჩამოვლებით საკიარებიც ასრულ ატყვა... იდ ლორსა ინახებ ავტორის ტოლოზების

-მთვარი ბატონი ჩეგონევის არ-
აღა-შეკიტება გადაწყვრთა ერთ-ერთი
წარმომადგენლი, მწერლი რაძენადებ
დაუთანას თანამისაუბრეს“ არადი კარგია,
მაგრამ ახლა მთვრობა გვარიდება ფე-
ლას მოგისმენთ და ცენორებას გაუ-
დიოდებთ ხალხს”.... თანამისაუბრებელი გუ-
რულმა, რომელიც ეტყობა კარგვა ქმიდება
როგორივაში აღნიშის ქრონიკაზე ასა-
დგებო, როგორიც რელიგიური მეცნიერების
უძველესი ფორმის, რომელზეც აღსდედოდა
ოზურების წითელი გადაწყვრი კვარ-
ტლი, საცნაუროდ კა უნდა იყოს ყოფოლი
1905 წლის ჭერა.

სულთანის

მიწის კოგალამის ხსოვნას

1 ገዢዎን ገዢዎን ዘመን ተስፋይ,
የዚህን ስምን መጠናቸውን ተስፋይ.

ჩვენ დარწმუნებული ვართ
იმაში, რომ კუთხით ადგილს დამ-
კვიდრებდი ზეციურ სასუფევლში.

შენ ისე იცხოვრებ იმ დუნიაზე,
რასაც ვაჟეკაცის ცხოვრება ჰქვია.

უშენობას მწარედ განვიცდით, 3
შვილი, 9 შვილიშვილი და 3

ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମି.

ლმერთი ნათელში გამყოფებ

ჩემი და შენს ამზანაგებს მხოლოდ ის დასგვრჩენია მოყიდეთ შენს საფლავზე და შენი სადრეგ-რძელო ვთქვათ, ასეც ხდება.

მეუღლე, შვილები,
შვილიშვილები,

